Ljubljana 2016

GLASBA

Predmetni izpitni katalog za splošno maturo ◄

Predmetni izpitni katalog se uporablja od spomladanskega izpitnega roka 2018, dokler ni določen novi. Veljavnost kataloga za leto, v katerem bo kandidat opravljal maturo, je navedena v Maturitetnem izpitnem katalogu za splošno maturo za tisto leto.

ric
Državni izpitni center

PREDMETNI IZPITNI KATALOG ZA SPLOŠNO MATURO – GLASBA
Državna predmetna komisija za glasbo za splošno maturo

Katalog so pripravili:
Dušan Bavdek
dr. Dimitrij Beuermann
Tomaž Habe
Marinka Ribič
Matevž Smerkol
dr. Urška Šramel Vučina

Recenzenta:
dr. Andrej Misson
Katarina Pustinek Rakar

Jezikovni pregled:
Helena Škrlep

Katalog je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 177. seji 19. maja 2016 in se uporablja od spomladanskega izpitnega roka 2018, dokler ni določen novi katalog. Veljavnost kataloga za leto, v katerem bo kandidat opravljal maturo, je navedena v Maturitetnem izpitnem katalogu za splošno maturo za tisto leto.

© Državni izpitni center, 2016
Vse pravice pridržane.

Izdal in založil:
Državni izpitni center

Predstavnik:
dr. Darko Zupanc

Uredile:
dr. Andrejka Slavec Gornik
Tjaša Lajovic
Joži Trkov
mag. Magdalena Tušek

Oblikovanje in prelom:
Milena Jarc

Ljubljana 2016

ISSN 2232-6766

KAZALO

1 UVOD 5
2 GLASBENI STAVEK 7
2.1 Izpitni cilji 7
2.2 Zgradba in ocenjevanje izpita 7
2.2.1 Shema izpita 7
2.2.2 Tipi nalog in ocenjevanje 7
2.2.3 Merila ocenjevanja izpita in posameznih delov 8
2.3 Izpitne vsebine in cilji 11
2.4 Primer naloge za pisni izpit 12
2.4.1 Naloga odprtega tipa 12
3 PETJE ALI INŠTRUMENT 13
3.1 Izpitni cilji 13
3.2 Zgradba in ocenjevanje izpita 13
3.2.1 Shema izpita 13
3.2.2 Tipi nalog in ocenjevanje 14
3.2.3 Merila ocenjevanja izpita in posameznih delov 14
3.3 Izpitne vsebine in cilji 17
3.4 Primeri nalog za pisni izpit 22
3.4.1 Naloga zaprtega tipa 22
3.4.2 Naloga polodprtega tipa 22
3.4.3 Naloga odprtega tipa 23
4 JAZZ IN ZABAVNA GLASBA 24
4.1 Izpitni cilji 24
4.2 Zgradba in ocenjevanje izpita 24
4.2.1 Shema izpita 24
4.2.2 Tipi nalog in ocenjevanje 25
4.2.3 Merila ocenjevanja izpita in posameznih delov 25
4.3 Izpitne vsebine in cilji 27
4.4 Primeri nalog za pisni izpit 28
4.4.1 Naloga zaprtega tipa 28
4.4.2 Naloga polodprtega tipa 28
4.4.3 Naloga odprtega tipa 29
5 BALET 30
5.1 Izpitni cilji 30
5.2 Zgradba in ocenjevanje izpita 30
5.2.1 Shema izpita 30
5.2.2 Tipi nalog in ocenjevanje 31

5.2.3 Merila ocenjevanja izpita in posameznih delov 31
5.3 Izpitne vsebine in cilji 34
5.4 Primeri nalog za pisni izpit 34
5.4.1 Naloga zaprtega tipa 34
5.4.2 Naloga polodprtega tipa 35
5.4.3 Naloga odprtega tipa 35
6 KANDIDATI S POSEBNIMI POTREBAMI 37
7 LITERATURA 38

1 UVOD

Predmetni izpitni katalog za splošno maturo Glasba (v nadaljnjem besedilu katalog) določa izpitno vsebino in cilje izbirnega predmeta splošne mature iz glasbe. Vsebina je oblikovana tako, da preverja znanje iz glavnega predmeta (70 % pri modulih glasbeni stavek, petje ali inštrument, jazz in zabavna glasba oziroma 80 % ocene pri modulu balet), v drugem delu pa osnovno dodatno znanje, ki ustreza glavnemu predmetu (30 % oziroma 20 % ocene). Prvi del izpita splošne mature, ki bo ocenjen zunanje, bo ocenjevala tričlanska komisija, razen pri modulu glasbeni stavek, pri katerem sta zunanja ocenjevalca dva. Drugi del izpita bo prav tako ocenjen zunanje.

Pri opravljanju splošne mature bo katalog kandidatom[1] vodilo in pripomoček, učiteljem pa bo v pomoč pri oblikovanju priprav, da bodo uresničevali cilje predmeta in ustrezno pripravili kandidate na ta izpit splošne mature.

Pri izpitu splošne mature iz glasbe se bo preverjalo/-la:

- koliko kandidati obvladujejo strokovno-teoretično znanje;
- tehnično obvladovanje glasbenih oziroma plesnih elementov, ki obsegajo interpretativni, kreativni, zgodovinski in analitični vidik glasbene umetnosti;
- stopnja razvoja glasbenih oziroma plesnih sposobnosti za nadaljnji študij.

Opredelitev posebnih izpitnih ciljev za posamezna področja je zapisana v nadaljevanju kataloga. Vsebine, ki so predmet preverjanja, pa dajejo tudi osnovo za:

- osebnostno rast z resnim študijem glasbe oziroma plesa ter uveljavljajo akademsko neodvisnost in samodisciplino, razširjeno intelektualno in čustveno odzivnost, spodbujajo kritično razlikovanje ter krepijo socialno in kulturno ozaveščenost;
- trajno pozitivno nagnjenje do glasbe oziroma plesa, bodisi v glasbeni oziroma plesni karieri bodisi v glasbi oziroma plesu kot kulturni dejavnosti;
- zadovoljevanje sodobnih potreb v glasbenem oziroma plesnem izobraževanju in vrednotenju glasbe oziroma plesa.

Izpit splošne mature iz predmeta glasba obsega module:

- glasbeni stavek;
- petje ali inštrument;
- jazz in zabavna glasba;
- balet.

Za vsak modul so v nadaljevanju navedeni posebni izpitni cilji, zgradba in ocenjevanje izpita, shema izpita, tipi nalog in ocenjevanje ter merila za ocenjevanje izpita in posameznih izpitnih delov, izpitni cilji in vsebine, na koncu pa so dodani primeri izpitnih nalog za posamezne module in skupna priporočljiva literatura.

[1] V predmetnem izpitnem katalogu uporabljeni samostalniki moškega spola, ki se pomensko in smiselno vežejo na splošna, skupna poimenovanja (npr. kandidat, ocenjevalec), veljajo tako za osebe ženskega kot moškega spola.

Katalog temelji na veljavnih učnih načrtih[2] ter na sklepih Državne komisije za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DK SM) o strukturi izpitov in predmetnih izpitnih katalogov, opredeljenih v veljavnem *Maturitetnem izpitnem katalogu za splošno maturo*.

[2] **Umetniška gimnazija, glasbena smer, modul A – glasbeni stavek**

Glasbeni stavek, Solfeggio, Zgodovina glasbe. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Ljubljana: 2013. Navedene učne načrte je določil Strokovni svet RS za splošno izobraževanje na 161. seji 19. decembra 2013.

Zbor. Ministrstvo za šolstvo in šport. Zavod RS za šolstvo. Ljubljana: 2013. Navedeni učni načrt je določil Strokovni svet RS za splošno izobraževanje na 154. seji 24. januarja 2013.

Umetniška gimnazija, glasbena smer, modul B – petje-inštrument

Klavir 280 ur, Violina, Viola, Kontrabas, Violončelo, Kljunasta flavta, Flavta, Oboa, Klarinet, Fagot, Saksofon, Rog, Trobenta, Pozavna, Tuba, Tolkala, Petje, Klavir 420 ur, Klavir 96 oziroma 48 ur, Klavir 140 ur (orglavci), Klavir 140 ur (pevci), Harmonika, Orgle, Kitara, Harfa, Komorna igra, Orkester, Zbor. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Ljubljana: 2013. Posodobljene učne načrte je določil Strokovni svet RS za splošno izobraževanje na 154. seji 24. januarja 2013.

Čembalo, Citre. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Ljubljana: 2013. Navedena učna načrta je določil Strokovni svet RS za splošno izobraževanje na 161. seji 19. decembra 2013.

Umetniška gimnazija, glasbena smer, modul C – jazz-zabavna glasba

Jazz petje, Jazz klavir (420 ur), Jazz klavir (140 ur), Jazz kitara, Jazz bobni, Jazz kontrabas, Jazz saksofon, Jazz trobenta, Jazz pozavna, Skupinska igra, Osnove improvizacije, Teorija jazza z osnovami aranžiranja, Glasbena tehnologija, Solfeggio, Zgodovina glasbe, Glasbeni stavek. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Ljubljana: 2013. Navedene učne načrte je določil Strokovni svet RS za splošno izobraževanje na 161. seji 19. decembra 2013.

Umetniška gimnazija, plesna smer, modul A – balet

Balet, Karakterni plesi, Klasična podržka in repertoar, Sodobne plesne tehnike, Klavir 70 ur. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Ljubljana: 2013. Navedene učne načrte je določil Strokovni svet RS za splošno izobraževanje na 154. seji 24. januarja 2013.

Zgodovina plesa, Stilni plesi. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Ljubljana: 2013. Navedena učna načrta je določil Strokovni svet RS za splošno izobraževanje na 161. seji 19. decembra 2013.

http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2014/programi/gimnazija/ucni_nacrti.htm

2 GLASBENI STAVEK

2.1 Izpitni cilji

Pri pisnem izpitu – Izpitna pola A – bodo kandidati prikazali:

- pri terčni funkcionalni harmoniji znanje oblikovanja in povezovanja akordov;
- pri modalni polifoniji znanje oblikovanja melodij v skladno celoto z ustrezno uporabo konsonančnih in disonančnih sozvočij.

Pri pisnem izpitu – Izpitna pola B – pa bodo kandidati prikazali:

- razumevanje vpetosti glasbenih pojavov v čas in prostor;
- poznavanje glasbenih oblik in slogovnih značilnosti;
- sposobnost zapisa zvočnih primerov;
- razumevanje osnov harmonije in kontrapunkta.

2.2 Zgradba in ocenjevanje izpita

2.2.1 Shema izpita

► Pisni izpit – zunanji del izpita

Izpitna pola	Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje	Pripomočki	Priloge
A	190 minut	70 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirka in šilček	
B	135 minut	30 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirka in šilček	notna priloga
Skupaj	**325 minut**	**100 %**			

Kandidat dobi mp3-predvajalnik z zvočnimi datotekami.

2.2.2 Tipi nalog in ocenjevanje

► Pisni izpit

Izpitna pola (IP)	Tip naloge	Število nalog	Ocenjevanje
A	Naloge odprtega tipa	3	vsaka naloga do 50 točk
Skupaj IP A		**3**	**100 točk**
B	Naloge zaprtega tipa	do 10	vsaka naloga do 10 točk
	Naloge polodprtega tipa	do 13	vsaka naloga do 20 točk
	Naloge odprtega tipa	do 13	vsaka naloga do 40 točk
Skupaj IP B		**do 25**	**do 120 točk**

2.2.3 Merila ocenjevanja izpita in posameznih delov

► Deleži taksonomskih stopenj

Taksonomske stopnje	Izpitna pola A	Izpitna pola B
I. poznavanje	–	4 %
II. razumevanje	–	8 %
III. uporaba	70 %	18 %

Izpit splošne mature iz glasbe – modula glasbeni stavek je sestavljen iz Izpitne pole A in Izpitne pole B, ki sta obe ocenjeni zunanje.

► Pisni izpit – Izpitna pola A

Izpitno polo A bosta ocenila dva zunanja ocenjevalca, ki morata upoštevati spodaj zapisana navodila.

A) Tehnično obvladovanje glasbenega jezika

Rešitve bodo ocenjene glede na razumevanje standardnih harmonskih in kontrapunktskih pravil. Ocenjevalec ocenjuje po naslednjem predlogu (spodaj je nekaj manjših, večjih in največjih napak prikazanih le kot vzorec):

manjše napake

harmonija:

- preskok
- gibanje vseh glasov v isti smeri

kontrapunkt:

- neustrezen ritem v melodiji

večje napake

harmonija:

- prečje
- sinkopiran harmonični ritem

kontrapunkt:

- trije skoki in več skokov zapovrstjo

največje napake

harmonija:

- podvojitev vodilnega tona
- paralele

kontrapunkt:

- paralele
- skok za septimo, tritonus v melodiji

43 %–50 %	Sopran: kandidat ustrezno oblikuje akorde in jih med seboj ustrezno povezuje. Pokaže tehnično razumevanje posameznih elementov harmonije (diatonika, kromatika, enharmonija, modulacije …), tako da jih uporabi na ustreznih mestih. Funkcijske označbe pod basom podpiše pravilno. Napak v nalogi ni ali pa jih je zelo malo.

Bas: kandidat ustrezno oblikuje akorde in jih med seboj ustrezno povezuje. Funkcijske označbe pod basom podpiše pravilno in tako pokaže razumevanje elementov harmonije v podanem basu. Napak v nalogi ni ali pa jih je zelo malo.

Motetni stavek: kandidat vodi posamezne glasove po načelu oblikovanja melodije, postavlja pravilno oblikovane klavzule na ustreznih mestih ter oblikuje dvojni kontrapunkt in stretno imitacijo po pravilih. Sozvočja so uporabljena pravilno. Napak v nalogi ni ali pa jih je zelo malo.

37 %–42 % Sopran in bas: kandidat nekaj akordov oblikuje neustrezno, naredi nekaj napačnih zvez, morda podpiše nekaj napačnih funkcijskih označb, vendar pa je napak razmeroma malo ali pa so pretežno manjše, le redko večje ali celo največje.

Motetni stavek: kandidat naredi nekaj melodičnih in sozvočnih napak, morda oblikuje kakšno klavzulo napačno, pri temi ne oblikuje viška, vendar je napak razmeroma malo ali pa so manjše, le redko večje ali celo največje.

31 %–36 % Sopran in bas: kandidat več akordov oblikuje neustrezno, naredi več napačnih zvez, tudi več funkcijskih označb podpiše napačno, napak je veliko, med njimi so večje in tudi nekaj največjih.

Motetni stavek: kandidat naredi več melodičnih in sozvočnih napak, oblikuje kakšno klavzulo napačno, pri temi ne oblikuje viška, napak je veliko, med njimi so večje in tudi nekaj največjih.

25 %–30 % Sopran in bas: kandidat veliko akordov oblikuje neustrezno, naredi veliko napačnih zvez, podpiše več funkcijskih označb napačno, napak je veliko, in sicer manjših, večjih in tudi več največjih, vendar sta harmonizaciji soprana in basa še pozitivni.

Motetni stavek: kandidat naredi veliko melodičnih in sozvočnih napak, klavzule oblikuje napačno, pri temi ne oblikuje viška, napak je veliko, in sicer manjših, večjih in tudi več največjih, vendar je oblikovanje motetnega stavka še pozitivno.

0 %–24% Sopran, bas in motetni stavek: kandidat naredi preveč napak, tako da so rešitve soprana, basa in motetnega stavka glede tehničnega obvladovanja glasbenega jezika povsem negativne.

B) Muzikalni vidik

Ocenjevalec pri harmoniji ocenjuje muzikalno oblikovan bas pri harmonizaciji soprana in sopran pri harmonizaciji basa, ustrezno postavljanje harmonskih funkcij (akordov), raznovrstnost harmonskih funkcij, oblik akordov, elementov harmonije (diatonika, kromatika, enharmonija, modulacije …) in harmonski ritem. Pri kontrapunktu ocenjuje muzikalno oblikovanje melodij in sozvočij.

26 %–30 % Sopran: kandidat oblikuje bas razgibano, uporabi trozvoke, četverozvoke in peterozvoke v osnovni obliki in v obratih z ustrezno harmonsko shemo in harmonskim ritmom ter uporabi elemente harmonije zelo raznovrstno in muzikalno.

Bas: kandidat oblikuje sopran muzikalno.

Motetni stavek: kandidat oblikuje melodije z uporabo vseh melodičnih elementov (prehajalne, menjalne in proste note, prehajalni in menjalni skoki …), zelo raznovrstno uporabi note dolžinsko (ne prevladujejo polovinke, značilne so tudi linije s četrtinkami), linije v melodiji oblikuje pestro, in sicer z manjšim in večjim obsegom, skokovito in postopno gibanje vključi v linije z ustreznim razmerjem. Oblikuje dvojni kontrapunkt in stretno imitacijo. Pri stretni imitaciji vstopajo teme vedno po pavzi. Klavzule postavi na ustrezna mesta. Sozvočja oblikuje pestro (dvozvočja in trizvočja uporabi v ustreznem razmerju) in se izogne enakim sozvočjem zapovrstjo. Uporabi jih redkeje.

22 %–25 % Sopran: kandidat ne oblikuje basa povsem razgibano, nekoliko prevladujejo akordi v osnovni obliki, zlasti trozvoki, sem in tja se izogne pestri uporabi elementov harmonije, harmonska shema pa je na kakšnem mestu premalo raznovrstna ali pa se po nepotrebnem ponovi. Omenjenih muzikalnih slabosti je malo.

Bas: kandidat ne izkoristi kakšne možnosti pri muzikalnem oblikovanju soprana.

Motetni stavek: kandidat pri oblikovanju melodij ne uporabi vseh melodičnih elementov, ni ustreznega razmerja med polovinkami in četrtinkami (preveč polovink ali celo preveč četrtink), delno prevladujejo linije s premajhnim obsegom, pri stretni imitaciji ne uporabi pavze pred vstopom teme. Dvozvočja in trizvočja so morda sem in tja v neustreznem razmerju. Omenjenih muzikalnih slabosti pa je malo.

19 %–21 % Sopran: kandidat ne oblikuje basa povsem razgibano, na več mestih prevladujejo akordi v osnovni obliki, se delno izogiba pestri uporabi elementov harmonije, naredi kakšno nemuzikalno zvezo akordov, harmonska shema pa je na nekaterih mestih premalo raznovrstna ali se večkrat ponovi. Omenjenih muzikalnih slabosti je precej.

Bas: kandidat na več mestih ne izkoristi možnosti pri muzikalnem oblikovanju soprana.

Motetni stavek: kandidat pri oblikovanju melodij večkrat ne uporabi vseh melodičnih elementov, večkrat ni ustreznega razmerja med polovinkami in četrtinkami (preveč polovink ali celo preveč četrtink), prevladujejo linije s premajhnim obsegom, pri stretni imitaciji ne uporabi pavze pred vstopom teme. Dvozvočja in trizvočja so večkrat v neustreznem razmerju. Omenjenih muzikalnih slabosti je precej.

15 %–18 % Sopran: kandidat oblikuje bas zelo nerazgibano, na več mestih prevladujejo akordi v osnovni obliki, precej se izogiba pestri uporabi elementov harmonije, naredi več nemuzikalnih zvez akordov, harmonska shema je na več mestih premalo raznovrstna in se tudi ponavlja, vendar je harmonizacija soprana z muzikalnega vidika še pozitivna.

Bas: kandidat izkoristi zelo malo možnosti pri muzikalnem oblikovanju soprana, vendar je harmonizacija basa z muzikalnega vidika še pozitivna.

Motetni stavek: kandidat pri oblikovanju melodij velikokrat ne uporabi vseh melodičnih elementov, ni ustreznega razmerja med polovinkami in četrtinkami (preveč polovink ali celo preveč četrtink), veliko linij je s premajhnim obsegom, pri stretnih imitacijah ne uporabi pavz pred vstopi tem. Dvozvočja in trizvočja so velikokrat v neustreznem razmerju. Omenjenih muzikalnih slabosti je zelo veliko, vendar je oblikovanje motetnega stavka z muzikalnega vidika še pozitivno.

0 %–14 % Sopran, bas in motetni stavek: kandidat uporabi premalo elementov za muzikalno oblikovanje nalog, zato so rešitve nalog z muzikalnega vidika negativne.

C) Splošni vtis reševanja nalog

Ocenjevalec pregleda, ali so naloge rešene v celoti (velja zlasti za motetni stavek, ki je oblikovan s tremi epizodami). Oceni, koliko in kako so posamezni harmonski in kontrapunktski elementi porazdeljeni v posameznih nalogah, zlasti pri motetnem stavku. Naloge so lahko zelo uravnotežene ali pa so nekateri deli narejeni zelo dobro, drugi slabo, morda zaradi pomanjkanja časa ali celo zaradi neznanja. Po premisleku se odloči za:

18 %–20 % kandidat je naloge glede na splošni vtis rešil zelo ustrezno;

16 %–17 % kandidat je naloge glede na splošni vtis rešil ustrezno;

13 %–15 % kandidat je naloge glede na splošni vtis rešil manj ustrezno;

11 %–12 % kandidat je naloge glede na splošni vtis rešil še ustrezno;

0 %–10 % kandidat je naloge glede na splošni vtis rešil neustrezno.

Skupno število točk

88 %–100 % ustreza oceni odlično (5);

76 %–87 % ustreza oceni prav dobro (4);

64 %–75 % ustreza oceni dobro (3);

51 %–63 % ustreza oceni zadostno (2);

0 %–50 % ustreza oceni nezadostno (1).

► Pisni izpit – Izpitna pola B[3]

Kandidat pri pisnem izpitu v Izpitni poli B prikaže znanje iz predmetov: solfeggio, glasbeni stavek in zgodovina glasbe.

V Izpitni poli B je do 25 nalog. Navezovale se bodo na tri glasbene primere, ki bodo izbrani iz glasbenih obdobij od srednjega veka do vključno prve polovice 20. stoletja. Ob vsakem od primerov bo postavljenih do devet nalog (glej primere izpitnih nalog v poglavju 3.4). Naloge bodo preverjale znanje, razumevanje in sposobnost uporabe znanja.

Naloge so ocenjene z različnim številom točk in prispevajo 30 % h končni oceni kandidata.

► Končna ocena

Končna ocena izpita pri splošni maturi je seštevek odstotnih točk Izpitne pole A in Izpitne pole B. DK SM na predlog Državne predmetne komisije za glasbo za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DPK SM za glasbo) določi merila, kako se iz uspeha, izraženega v odstotnih točkah, določi uspeh na lestvici od nezadostno do odlično. Način pretvorbe odstotnih točk v ocene je enak za spomladanski in jesenski izpitni rok.

2.3 Izpitne vsebine in cilji

Izpitna pola A vsebuje:

a) harmonizacijo soprana,

b) harmonizacijo basa z generalbasnimi označbami,

c) oblikovanje triglasnega motetnega stavka s tremi epizodami na dano temo.

Izpitne vsebine in cilji ter izbor glasbenih del za Izpitno polo B so navedeni v poglavju 3.3.

[3] Izpitna pola B modula glasbeni stavek je enaka Izpitni poli B modula petje ali inštrument.

2.4 Primer naloge za pisni izpit

2.4.1 Naloga odprtega tipa

Harmonizacija soprana
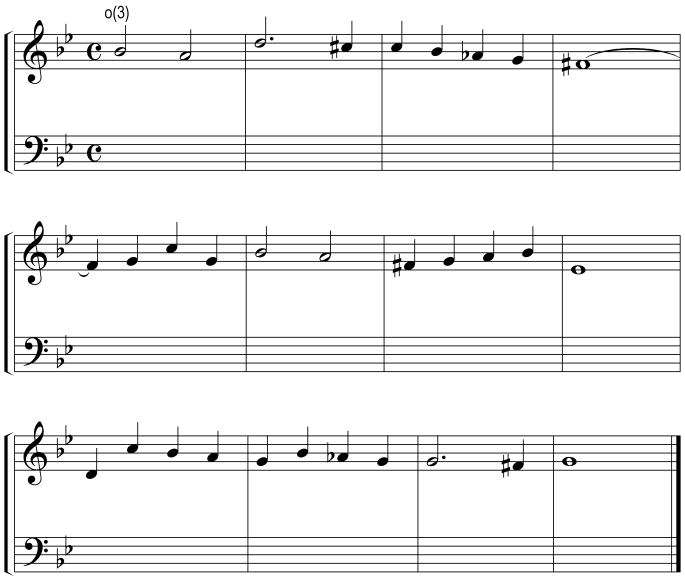
Ena od možnih rešitev:
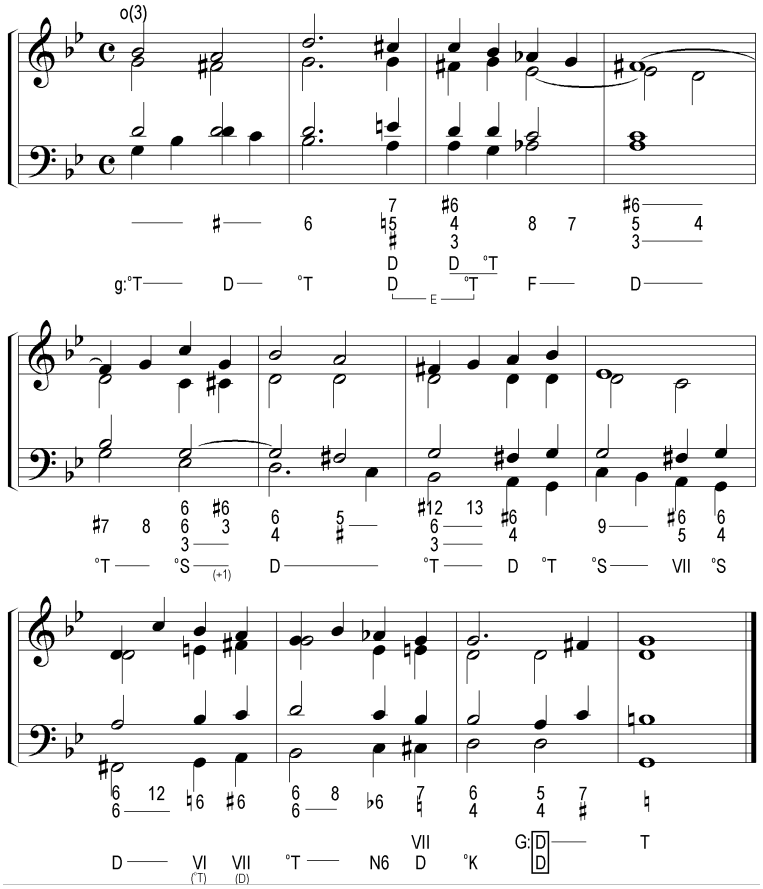
(35 točk)

Merila za ocenjevanje so objavljena v poglavju 2.2.3.

3 PETJE ALI INŠTRUMENT

3.1 Izpitni cilji

Na izpitnem nastopu bodo kandidati prikazali:

- obvladanje izvajalske tehnike in izrazne značilnosti svojega glasu oziroma inštrumenta;
- predvsem te glasbene sposobnosti: glasbeno pomnjenje, slušne predstave, zbranost, harmonsko občutje, čut za obliko in strukturo, smisel za skladnost, slogovne značilnosti;
- poustvarjalne umetniške sposobnosti.

Pri pisnem izpitu – Izpitna pola B – pa bodo kandidati prikazali:

- razumevanje vpetosti glasbenih pojavov v čas in prostor;
- poznavanje glasbenih oblik in slogovnih značilnosti;
- sposobnost zapisa zvočnih primerov;
- razumevanje osnov harmonije in kontrapunkta.

3.2 Zgradba in ocenjevanje izpita

3.2.1 Shema izpita

► Izpitni nastop – zunanji del izpita

Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje
do 60 minut	**70 %**	zunanje

► Pisni izpit – zunanji del izpita

Izpitna pola	Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje	Pripomočki	Priloge
B	135 minut	30 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirka in šilček	notna priloga
Skupaj	**135 minut**	**30 %**			

Kandidat dobi mp3-predvajalnik z zvočnimi datotekami.

3.2.2 Tipi nalog in ocenjevanje

► Izpitni nastop

Obvezne sestavine	Merila	Delež pri oceni izpitnega nastopa
Tehnični del (etude) Ciklične skladbe (koncert, sonata) Skladba slovenskega skladatelja Program se izvaja s klavirsko spremljavo, kjer je le-ta predvidena. Na pamet se izvaja v obsegu, ki je določen v poglavju 3.3.	A – tehnično obvladovanje inštrumenta ali glasu	28 %
	B – natančnost in zanesljivost izvedbe	28 %
	C – prikaz muzikalnosti	28 %
	D – tehnična in glasbena težavnost programa	16 %
Skupaj		**100 %**

Če program izpitnega nastopa ne presega 60 minut, ga je treba izvesti v celoti.

► Pisni izpit

Izpitna pola	Tip naloge	Število nalog	Ocenjevanje
B	Naloge zaprtega tipa	do 10	vsaka naloga do 10 točk
	Naloge polodprtega tipa	do 13	vsaka naloga do 20 točk
	Naloge odprtega tipa	do 13	vsaka naloga do 40 točk
Skupaj		**do 25**	**do 120 točk**

3.2.3 Merila ocenjevanja izpita in posameznih delov

► Deleži taksonomskih stopenj

Taksonomske stopnje	Izpitni nastop	Izpitna pola B
I. poznavanje	–	4 %
II. razumevanje	–	8 %
III. uporaba	70 %	18 %

Izpit splošne mature pri modulu petje ali inštrument je sestavljen iz izpitnega nastopa in pisnega izpita – Izpitne pole B.

► Izpitni nastop

Pri ocenjevanju izpitnega nastopa se upoštevajo ta merila:

A) Tehnično obvladovanje inštrumenta ali glasu

Usklajenost (na primer leva roka – desna roka, lok – prsti, jezik – prsti), artikulacija, izenačenost tonskih registrov, kakovost tona, niansiranje in izenačenost, dinamika, intonacija ... – kakor je primerno za vsak inštrument; nekaj napak je mogoče zanemariti, če ne kvarijo splošnega vtisa sicer dobre izvedbe – nemogoče pa je pripisati visoko ali najvišjo oceno izvedbi, ki jo kazi več napak ali pri kateri se ista napaka vedno ponovi na istem mestu.

27 %–28 %	kandidat prikaže zelo dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu v vseh pogledih, kakovost zvoka, intonacija in izenačenost registrov so izvrstne;

24 %–26 %	kandidat prikaže večinoma dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu v skoraj vseh pogledih, kakovost zvoka, intonacija in izenačenost registrov je dobra;
20 %–23 %	kandidat prikaže zvečine dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu in ima v večjem delu programa zadovoljivo kakovost zvoka, intonacije in registrov;
17 %–19 %	kandidat ima nekaj slabosti v obvladovanju inštrumenta ali glasu; kakovost zvoka, intonacija in izenačenost registrov so večkrat slabe;
0 %–16 %	kandidat v mnogih pogledih ne obvlada dobro svojega inštrumenta ali glasu, kakovost tona, intonacija in izenačenost registrov so v splošnem slabe.

B) Natančnost in zanesljivost izvedbe

Glasbeni tekst, slog, struktura, oblika, hitrost, fraziranje, tempo, ornamentacija in druge podrobnosti izvajalske prakse – kakor je primerno za posamezno glasbeno delo.

27 %–28 %	v bistvu popolnoma natančna izvedba z upoštevanjem vseh prvin glasbenega teksta in sloga; kandidat prikaže odlično duševno in telesno vzdržljivost ter izvede ves program z veliko zbranostjo;
24 %–26 %	izvedba prvin glasbenega teksta in sloga je zvečine natančna, večina glasbenih oznak je pravilno upoštevana; kandidat prikaže zelo dobro duševno in telesno vzdržljivost, ki mu omogoča, da izvede program samo z manjšimi spodrsljaji v zbranosti;
20 %–23 %	izvedba je natančna, toda z nekaj napakami v notah, ritmu ali slogu: nekaj glasbenih oznak je spregledanih ali nepravilno upoštevanih; kandidat prikaže dobro duševno in telesno vzdržljivost za izvedbo programa, vendar z nekaj spodrsljaji v zbranosti;
17 %–19 %	izvedba je manj natančna z več napakami v notah in ritmu ali slogu, precej glasbenih oznak je spregledanih ali nepravilno izvedenih; kandidatova duševna in telesna vzdržljivost še zadostuje za izvedbo programa, vendar je pogosto zaznati pomanjkanje zbranosti;
0 %–16 %	izvedba je zelo nenatančna, številne so netočnosti v notah in ritmu ali slogu, mnogo glasbenih oznak je prezrtih; kandidat ne premore zadovoljive duševne in telesne vzdržljivosti, potrebne za izvedbo programa, zbranost je nezadostna.

C) Prikaz muzikalnosti

27 %–28 %	kandidat odlično interpretativno in muzikalno izvede ves program;
24 %–26 %	kandidat zelo dobro interpretativno in muzikalno izvede večino programa;
20 %–23 %	kandidat dobro interpretativno in muzikalno izvede program;
17 %–19 %	kandidatova interpretacija in muzikalna izvedba programa je omejena;
0 %–16 %	kandidat premalo interpretativno in muzikalno izvede program.

D) Tehnična in glasbena težavnost programa

14 %–16 %	izjemno težak glasbeni program, ki zahteva za uspešno izvedbo zelo veliko tehničnega znanja ter visoko razvito in celovito razumevanje glasbe;
11 %–13 %	zelo težak glasbeni program, ki zahteva za uspešno izvedbo veliko tehničnega znanja ter razvito in celovito razumevanje glasbe;
9 %–10 %	težak glasbeni program, ki zahteva za uspešno izvedbo dobro razvito tehniko in razumevanje glasbe;
7 %–8 %	manj težak glasbeni program, ki zahteva za uspešno izvedbo ustrezno razvito tehniko in primerno razumevanje glasbe;
0 %–6 %	glasbeni program nižje težavnosti, ki zahteva dobro osnovno tehniko in osnovno razumevanje glasbe.

Težavnost programa, ki je ovrednoten z 10 %, ustreza običajnim zahtevam izpitnega kataloga, 13 % in 16 % je mogoče pripisati glasbenim programom, ki te zahteve presegajo.

Skupno število točk

88 %–100 %	ustreza oceni odlično (5); najboljši nastopi: izvedba je muzikalna in prepričljiva, tehnika je zanesljiva v vseh glasbenih slogih, predstavljenih v zahtevnem sporedu izpitnega nastopa;
76 %–87 %	ustreza oceni prav dobro (4);
64 %–75 %	ustreza oceni dobro (3); vmesni kategoriji, ki predstavljata ustrezno nižje ravni dosežkov;
51 %–63 %	ustreza oceni zadostno (2); mejna kategorija: izvedba, ki je omejena v glasbeni tehniki in izraznosti, vendar je še ravno zadosti dobra, da doseže minimalni standard za uspešno opravljen izpit;
0 %–50 %	ustreza oceni nezadostno (1); izvedbe, ki vsebujejo velike pomanjkljivosti v glasbeni tehniki in izraznosti ter ne dosežejo minimalnega standarda za uspešno opravljen izpit.

Pisni izpit – Izpitna pola B[4]

Pri pisnem izpitu se preverja znanje iz predmetov: solfeggio, glasbeni stavek in zgodovina glasbe.

Ob primerih v izpitni poli je do 25 nalog. Navezovale se bodo na tri glasbene primere, ki bodo izbrane iz glasbenih obdobij od srednjega veka do vključno prve polovice 20. stoletja.

Naloge bodo preverjale znanje, razumevanje in sposobnost uporabe znanja.

Ocenjene so z različnim številom točk glede na zahtevnost in taksonomsko stopnjo ter prispevajo 30 % h končni oceni kandidata.

► Končna ocena

Končna ocena izpita pri splošni maturi je seštevek odstotnih točk izpitnega nastopa in Izpitne pole B. DK SM na predlog DPK SM za glasbo določi merila, kako se iz uspeha, izraženega v odstotnih točkah, določi uspeh na lestvici od nezadostno do odlično. Način pretvorbe odstotnih točk v ocene je enak za spomladanski in jesenski izpitni rok.

[4] Izpitna pola B modula petje ali inštrument je enaka Izpitni poli B modula glasbeni stavek.

3.3 Izpitne vsebine in cilji

Snov naj ustreza težavnostni stopnji četrtega letnika v skladu z veljavnimi učnimi načrti.

- **Klavir:** virtuozna etuda, J. S. Bach: preludij in fuga iz WTK, sonata po izboru v celoti (J. Haydn, W. A. Mozart ali L. van Beethoven), ena ali več skladb iz 19., 20. ali 21. stoletja, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet celotni program.
- **Čembalo**: skladba 16. ali 17. stoletja v »tokatnem slogu«, suita ali zahtevnejša variacijska oblika francoskih clavecinistov (npr. passacaille), skladba J. S. Bacha (preludij in fuga iz zbirke Das Wohltemperierte Klavier, partita ali koncert), dve sonati D. Scarlattija, skladba galantnega sloga ali klasicizma, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet vsaj eno skladbo.
- **Orgle:** etuda ali skladba za pedal, skladba iz 16., 17. ali 18. stoletja, skladba J. S. Bacha, skladba iz 19. stoletja, skladba iz 20. ali 21. stoletja, skladba slovenskega skladatelja.
- **Harmonika:** koncertna etuda, polifona skladba, celotna sonata ali trije stavki ciklične skladbe istega skladatelja (suita, variacije, sonata), skladba po izbiri, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet vsaj eno skladbo.
- **Violina:** dve etudi (npr. Danclova ali Dontova – op. 35 ali podobne težavnostne stopnje), etuda in skladba iz poglavja 3.4.4 učnega načrta za violino ali dva stavka iz sonate oziroma partite za violino J. S. Bacha, prvi oziroma drugi in tretji stavek koncerta, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet celotni program.
- **Viola:** dve etudi, dva kontrastna stavka iz Bachovih sonat ali suit, koncert v celoti, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet vsaj dva kontrastna stavka iz Bachovih solo sonat ali suit.
- **Violončelo:** dve etudi, stavek iz suite J. S. Bacha, stavek koncerta (1. oziroma 2. in 3.), skladba po izboru, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet celotni program.
- **Kontrabas:** dve etudi, dva kontrastna stavka iz Bachovih suit, koncert, koncertna skladba, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet celotni program razen etud.
- **Harfa:** etuda, skladba iz obdobja predklasike, suita ali sonata ali koncert, skladba po izbiri, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj štiri skladbe.
- **Kitara:** etuda, baročna suita (sonata ali partita – najmanj štirje stavki) ali preludij in fuga, skladba iz obdobja klasicizma, skladba iz obdobja romantike ali 20. stoletja, skladba slovenskega avtorja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj dve skladbi.
- **Citre:** lestvica in ustrezna kadenca, etuda, vsaj trije kontrastni stavki priredbe stare glasbe, daljša skladba ali stavek, daljša skladba iz 20. ali 21. stoletja, skladba po lastnem izboru, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj dve skladbi.
- **Kljunasta flavta**[5]**:** etuda ali solo skladba, zgodnjebaročna sonata, baročna ciklična skladba, koncert, virtuozna skladba, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj eno skladbo.

[5] Če pri kljunasti flavti, flavti, oboi, klarinetu, fagotu ali saksofonu izbrani program izpitnih vsebin presega časovni okvir, naj kandidati v celoti izvedejo samo eno ciklično skladbo.

- **Flavta:** etuda, sonata iz obdobja baroka ali klasicizma, koncert iz obdobja baroka ali klasicizma, sodobna virtuozna skladba, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj eno skladbo.
- **Oboa:** etuda, sonata iz obdobja baroka ali klasicizma, koncert iz obdobja baroka ali klasicizma, sodobna virtuozna skladba, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj eno skladbo.
- **Klarinet:** etuda, sonata, koncert, virtuozna skladba, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj eno skladbo.
- **Fagot:** dve etudi različnih značajev, sonata ali druga ciklična skladba, koncert, dva težja orkestrska sola, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj eno skladbo.
- **Saksofon:** etuda ali solo skladba, sonata ali suita, koncert, skladba 19., 20. ali 21. stoletja, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj eno skladbo.
- **Rog:** dve etudi ali etuda in skladba po izbiri, dva stavka baročne sonate ali en stavek sonate iz drugih obdobij, prvi oziroma drugi in tretji stavek koncerta, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj eno skladbo.
- **Trobenta:** dve kontrastni etudi, sonata, koncert, skladba iz 20. ali 21. stoletja, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet najmanj eno skladbo.
- **Pozavna:** etuda, oziroma lestvični način (durovski in molovski) v virtuozni postavitvi z različnimi artikulacijami (npr. R. Mueller – Tehnične študije, 2. del), sonata ali večstavčni koncert iz 19. ali 20. stoletja, skladba iz svetovne literature 20. ali 21. stoletja, skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet sonato ali večstavčni koncert.
- **Tuba:** lestvični etudi (durovska in molovska) v virtuozni postavitvi z različnimi artikulacijami, sonata ali večstavčni koncert iz 20. ali 21. stoletja, skladba iz svetovne literature 20. ali 21. stoletja, obsežnejša skladba slovenskega skladatelja. Kandidati izvajajo na pamet sonato ali večstavčni koncert.
- **Tolkala:** etuda za vibrafon ali marimbo, etuda za mali boben, etuda za timpane, sonata ali koncert ali concertino za vibrafon ali marimbo (priredba), skladba ali priredba skladbe slovenskega skladatelja, skladba za več tolkal. Kandidati izvajajo na pamet najmanj eno skladbo.
- **Petje:** pesem ali arija skladateljev iz 16., 17. ali 18. stoletja, arija iz maše ali oratorija ali kantate, dve pesmi oziroma dva samospeva ali pesem oziroma samospev tujih skladateljev iz 18. ali 19. stoletja, pesem ali samospev tujega skladatelja iz 20. ali 21. stoletja, dve pesmi oz. dva samospeva ali pesem oz. samospev slovenskih skladateljev, pesem ali samospev slovenskega skladatelja iz 20. ali 21. stoletja, arija iz opere, skladba po lastni izbiri. Kandidati izvajajo celotni program na pamet.

Naloge pri pisnem izpitu se bodo navezovale na izbor spodaj navedenih glasbenih del.

SKLADATELJ	SKLADBA
	– trubadurske pesmi
	– Carmina Burana
Guillaume de Machaut	– Messe de Nostre Dame
Orlando di Lasso	– moteti, madrigali
Giovanni Pierluigi da Palestrina	– maše, moteti, madrigali
Antonio Vivaldi	– Štirje letni časi
Johann Sebastian Bach	– Brandenburški koncerti – WTK I. – suite – Maša v h-molu – Pasijon po Mateju
Georg Friedrich Händel	– Koncert za oboo in godala v B-duru, št. 2 – Glasba na vodi – Mesija, oratorij
Joseph Haydn	– simfonije – Koncert za trobento in orkester v Es-duru – Letni časi, oratorij
Wolfgang Amadeus Mozart	– opere – klavirski in violinski koncerti – simfonije – Requiem
Ludwig van Beethoven	– klavirske sonate – simfonije – koncerti
Carl Maria von Weber	– Koncert za klarinet in orkester v f-molu – Povabilo na ples
Franz Schubert	– samospevi – simfonije
Robert Schumann	– klavirske skladbe – Klavirski koncert v a-molu, op. 54 – samospevi (Dichterliebe, Liderkreis)
Felix Mendelssohn - Bartholdy	– Pesmi brez besed – Koncert za violino in orkester v e-molu, op. 64 – Simfonija št. 4, op. 90, "Italijanska"
Gioacchino Rossini	– uverture
Hector Berlioz	– Fantastična simfonija, op. 14
Frédéric Chopin	– klavirske skladbe
Johannes Brahms	– Variacije na Haydnovo temo, op. 56ª – simfonije
Peter Iljič Čajkovski	– Evgenij Onjegin – simfonije – Italijanski capriccio, op. 45
Richard Strauss	– simfonične pesnitve

Gustav Mahler	– simfonije
Georges Bizet	– Carmen
Modest Musorgski	– Slike z razstave (klavirska in orkestralna različica – Ravel) – Boris Godunov
Giuseppe Verdi	– opere
Richard Wagner	– opere
Giacomo Puccini	– opere
Bedřich Smetana	– Moja domovina – Prodana nevesta
Antonín Dvořák	– Koncert za violončelo in orkester v h-molu, op. 104 – Slovanski plesi, op. 46 in op. 72 – Simfonija št. 9 v e-molu, op. 95
Edvard Grieg	– Peer Gynt – Koncert za klavir in orkester v a-molu, op. 16
Claude Debussy	– klavirski preludiji – Preludij k favnovemu popoldnevu – Morje
Igor Stravinski	– Petruška – Pomladno obredje
Sergej Prokofjev	– Klasična simfonija v D-duru, op. 25
Maurice Ravel	– La Valse – Bolero
George Gershwin	– Rapsodija v modrem – Amerikanec v Parizu
Arnold Schönberg	– Mesečni Pierrot – Suita za klavir, op. 25
Alban Berg	– Wozzeck – Koncert za violino in orkester
Anton Webern	– Simfonija, op. 21
Dmitrij Šostakovič	– simfonije
Béla Bartók	– Glasba za strunska glasbila, tolkala in čelesto
Leonard Bernstein	– Zgodba z zahodne strani

SLOVENSKI SKLADATELJI

SKLADATELJ	SKLADBA
Jakob Petelin Gallus	– moteti, madrigali
Janez Krstnik Dolar	– Balletti à 4 – Sonata à 10 – Sonata à 13 – Missa sopra la Bergamasca
Isaac Posch	– instrumentalna glasba
Janez Krstnik Novak	– Figaro
Benjamin Ipavec	– Serenada za godala – samospevi
Fran Gerbič	– samospevi
Gustav Ipavec	– zborovske pesmi
Davorin Jenko	– zborovske pesmi
Anton Foerster	– Gorenjski slavček – Zagorska, za klavir – zborovske pesmi
Anton Lajovic	– zborovske pesmi – instrumentalna glasba
Emil Adamič	– Ljubljanski akvareli – zborovske pesmi
Marij Kogoj	– zborovske pesmi – Črne maske
Slavko Osterc	– Suita za orkester
Lucijan Marija Škerjanc	– klavirske skladbe – koncerti – Gazele
Marjan Kozina	– Simfonija, Ekvinokcij
Matija Bravničar	– Hymnus Slavicus – Kralj Matjaž – Simfonija in re
Blaž Arnič	– Uvertura h komični operi – Ples čarovnic
Marijan Lipovšek	– instrumentalna glasba – Orglar
Uroš Krek	– instrumentalna glasba
Dane Škerl	– Serenada za godala – Sinfonietta – Prvi koncert za orkester
Alojz Srebotnjak	– zborovska dela
Lojze Lebič	– vokalna glasba

Možen je še izbor skladateljev in skladb iz zbirke dr. I. Klemenčiča: Musica noster amor, Založba Obzorja, Maribor, 2000.

► Izbor glasbenih del

DPK SM za glasbo razpiše za zaključni letnik izbor glasbenih del z zgornjega seznama za pisni izpit – Izpitno polo B. Ta izbor se objavi pred začetkom šolskega leta, v skladu s *Koledarjem splošne mature*, na spletni strani Državnega izpitnega centra (www.ric.si).

3.4 Primeri nalog za pisni izpit

Prikazani so samo nekateri tipi nalog zaprtega, polodprtega in odprtega tipa. V Izpitni poli B pa se lahko poleg navedenih uporabljajo še drugi.

3.4.1 Naloga zaprtega tipa

► Naloga izbirnega tipa

Obkrožite najpomembnejše glasbene oblike iz obdobja, v katero spada skladatelj Johann Sebastian Bach:

A	suita	E	rondo	I	muzikal
B	variacija	F	fuga	J	sonata
C	motet	G	opera seria	K	simfonična pesnitev
D	concerto grosso	H	opera buffa	L	solo koncert

(7 točk)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	7	◆ A ◆ D ◆ F ◆ G ◆ H ◆ J ◆ L	Za vsak pravilen odgovor 1 točka.

3.4.2 Naloga polodprtega tipa

► Naloga s kratkimi odgovori

Znak za okrasek 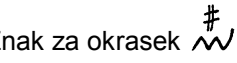 se imenuje _____. Zapišite ga glede na 33. takt iz glasbenega primera.

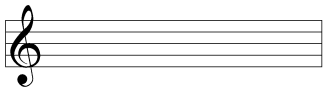

(2 točki)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	◆ mordent	
	1	◆ 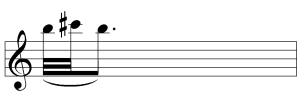	
Skupaj	2		

3.4.3 Naloga odprtega tipa

Zapišite manjkajoči liniji od takta 1 do 3. (Notna priloga)
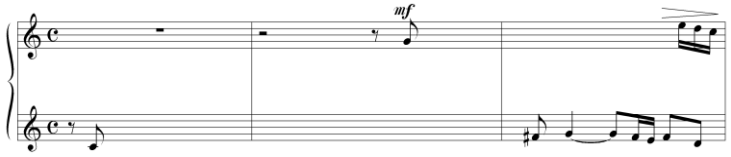
(3 točke)

Notna priloga
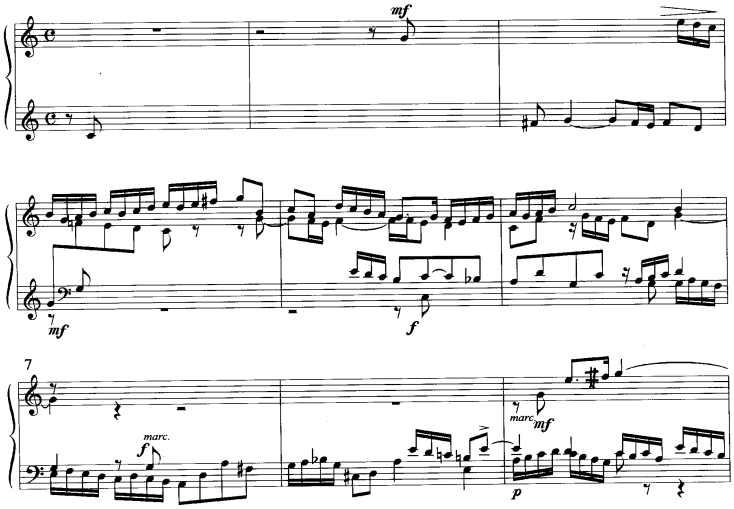
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	3	◆	Za vsak pravilno zapisani takt 1 točka.
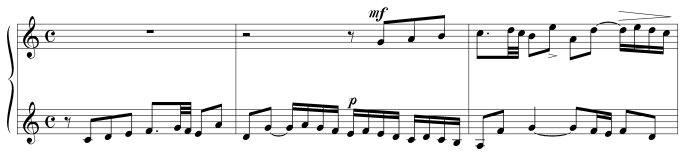
4 JAZZ IN ZABAVNA GLASBA

4.1 Izpitni cilji

Na izpitnem nastopu bodo kandidati prikazali:

- tehnično obvladovanje inštrumenta oziroma glasu, izvajalsko tehniko in izrazne značilnosti;
- muzikalne sposobnosti – glasbeno pomnjenje in zbranost, slušne predstave, harmonsko in ritmično občutje;
- čut za obliko in strukturo, smisel za skladnost, slogovne značilnosti idr.;
- ustvarjalne sposobnosti – sposobnost in znanje improvizacije, sposobnost soustvarjanja v jazzovski zasedbi;
- stopnjo osebnostne rasti kot (bodoči) poklicni glasbeniki, sposobnost vrednotenja glasbenih del.

Pri pisnem izpitu – Izpitna pola C – pa bodo kandidati prikazali:

- aktivno in pasivno obvladovanje glasbenega zapisa;
- znanje jazzovske harmonizacije in vodenja glasov;
- razumevanje časovnega razvoja glasbenih pojavov (skladb in avtorjev, slogovnih značilnosti, aranžerskih in improvizacijskih tehnik).

4.2 Zgradba in ocenjevanje izpita

4.2.1 Shema izpita

► Izpitni nastop – zunanji del izpita

Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje
do 60 minut	**70 %**	zunanje

► Pisni izpit – zunanji del izpita

Izpitna pola	Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje	Pripomočki	Priloga
C	135 minut	30 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirka in šilček	
Skupaj	**135 minut**	**30 %**			

Kandidat dobi mp3-predvajalnik z zvočnimi datotekami.

4.2.2 Tipi nalog in ocenjevanje

► Izpitni nastop

Obvezne sestavine	Merila	Delež pri oceni izpitnega nastopa
Nastop z ansamblom Tehnični del: jazzovska etuda, transkripcija Skladba slovenskega avtorja Najmanj ena skladba iz programa se izvaja na pamet.	A – tehnično obvladovanje inštrumenta ali glasu	29 %
	B – natančnost in zanesljivost izvedbe	29 %
	C – prikaz muzikalnosti in improvizacija	42 %
Skupaj		**100 %**

► Pisni izpit

Izpitna pola	Tip naloge	Število nalog	Ocenjevanje
C	Naloge zaprtega tipa	do 6	vsaka naloga do 4 točke
	Naloge polodprtega tipa	do 12	vsaka naloga do 40 točk
	Naloge odprtega tipa	do 5	vsaka naloga do 40 točk
Skupaj		**do 20**	**do 120 točk**

4.2.3 Merila ocenjevanja izpita in posameznih delov

► Deleži taksonomskih stopenj

Taksonomske stopnje	Izpitni nastop	Izpitna pola C
I. poznavanje	–	8 %
II. razumevanje	–	8 %
III. uporaba	70 %	14 %

Izpit splošne mature pri modulu jazz in zabavna glasba je sestavljen iz izpitnega nastopa in pisnega izpita – Izpitne pole C.

► Izpitni nastop

Pri ocenjevanju izpitnega nastopa se upoštevajo ta merila:

A) Tehnično obvladovanje inštrumenta ali glasu

Usklajenost (na primer leva roka – desna roka, lok – prsti, jezik – prsti), artikulacija, izenačenost tonskih registrov, kakovost tona, izenačenost, niansiranje, dinamika, intonacija ... – kakor je primerno za vsak inštrument; manjše število napak je mogoče zanemariti, če ne kvarijo splošnega vtisa sicer dobre izvedbe – nemogoče pa je pripisati visoko ali najvišjo oceno izvedbi z več napakami ali če se ista napaka vedno ponovi na istem mestu.

26 %–29 %	kandidat prikaže zelo dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu v vseh pogledih, kakovost zvoka, intonacija in izenačenost registrov so izvrstne;
23 %–25 %	kandidat prikaže večinoma dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu v skoraj vseh pogledih, kakovost zvoka, intonacija in izenačenost registrov je dobra;

20 %–22 %	kandidat prikaže zvečine dobro obvladovanje inštrumenta ali glasu in ima v večjem delu programa zadovoljivo kakovost zvoka, intonacije in registrov;
16 %–19 %	kandidat ima nekaj slabosti v obvladovanju inštrumenta ali glasu; kakovost zvoka, intonacija in izenačenost registrov so večkrat slabe;
0 %–15 %	kandidat v mnogih pogledih ne obvlada dobro svojega inštrumenta ali glasu, kakovost tona, intonacija in izenačenost registrov so v splošnem slabe.

B) Natančnost in zanesljivost izvedbe

Glasbeni tekst, slog, struktura, oblika, hitrost, fraziranje, tempo, ornamentacija in druge podrobnosti izvajalske prakse – kakor je primerno za posamezno glasbeno delo.

26 %– 29 %	v bistvu popolnoma natančna izvedba z upoštevanjem vseh prvin glasbenega teksta in sloga; kandidat prikaže odlično duševno in telesno vzdržljivost ter izvede ves program z veliko zbranostjo;
23 %–25 %	izvedba prvin glasbenega teksta in sloga je zvečine natančna, večina glasbenih oznak je pravilno upoštevana; kandidat prikaže zelo dobro duševno in telesno vzdržljivost, ki mu omogoča, da izvede program samo z manjšimi spodrsljaji v zbranosti;
20 %–22 %	izvedba je natančna, toda z nekaj napakami v notah, ritmu ali slogu: nekaj glasbenih oznak je spregledanih ali nepravilno upoštevanih; kandidat prikaže dobro duševno in telesno vzdržljivost za izvedbo programa, vendar z nekaj spodrsljaji v zbranosti;
16 %–19 %	izvedba je manj natančna, z več napakami v notah in ritmu ali slogu, precej glasbenih oznak je spregledanih ali nepravilno izvedenih; kandidatova duševna in telesna vzdržljivost še zadostuje za izvedbo programa, vendar je pogosto zaznati pomanjkanje zbranosti;
0 %–15 %	izvedba je zelo nenatančna, netočnosti so v notah in ritmu ali slogu, mnogo glasbenih oznak je prezrtih; kandidat ne premore zadovoljive duševne in telesne vzdržljivosti, potrebne za izvedbo programa, zbranost je nezadostna.

C) Prikaz muzikalnosti in improvizacija

37 %–42 %	kandidat izvede program muzikalno smiselno, z razumevanjem glasbene celote in zelo dobro obvlada improvizacijske tehnike (kombiniranje, preoblikovanje in povezovanje); skladba in aranžma sta izvedena slogovno ustrezno;
31 %–36 %	kandidat izvede program muzikalno smiselno, vendar z nihanjem v posameznih skladbah; dobro obvlada improvizacijske tehnike, vendar različno uspešno v posameznih karakterjih in slogih skladb;
25 %–30 %	kandidat izvede program muzikalno površno, očitna je seznanjenost s splošnimi improvizacijskimi tehnikami, vendar je njihova uporaba nekonsistentna; izvedba je slogovno površna;
20 %–24 %	muzikalno je izvedba komajda smiselna, kaže na majhen obseg poznavanja improvizacijskih tehnik in je slogovno nedosledna;
0 %–19 %	kandidat ne prikaže programa muzikalno smiselno, pri improvizaciji ne pokaže poznavanja improvizacijskih tehnik, slogovno je izvedba (aranžmaja in improvizacije) neustrezna.

Skupno število točk

88 %–100 %	ustreza oceni odlično (5); najboljši nastopi: izvedba je muzikalna in prepričljiva, tehnika je zanesljiva v vseh glasbenih slogih, predstavljenih v zahtevnem sporedu nastopa;
76 %–87 %	ustreza oceni prav dobro (4);
64 %–75 %	ustreza oceni dobro (3); vmesni kategoriji, ki predstavljata ustrezno nižje ravni dosežkov;

51 %–63 %	ustreza oceni zadostno (2); mejna kategorija: izvedba, ki je omejena v glasbeni tehniki in izraznosti, vendar je še ravno zadosti dobra, da doseže minimalni standard za uspešno opravljen izpit;
0 %–50 %	ustreza oceni nezadostno (1); izvedbe, ki vsebujejo velike pomanjkljivosti v glasbeni tehniki in izraznosti ter ne dosežejo minimalnega standarda za uspešno opravljen izpit.

► Pisni izpit – Izpitna pola C

Kandidat pri pisnem izpitu prikaže znanje iz jazzovske glasbene zgodovine, teorije jazzovske glasbe in solfeggia. V Izpitni poli C je do 20 nalog, ocenjevanih z različnim številom točk glede na zahtevnost in taksonomsko stopnjo.

► Končna ocena

Končna ocena izpita pri splošni maturi je seštevek odstotnih točk izpitnega nastopa in Izpitne pole C. DK SM na predlog DPK SM za glasbo določi merila, kako se iz uspeha, izraženega v odstotnih točkah, določi uspeh na lestvici od nezadostno do odlično. Način pretvorbe odstotnih točk v ocene je enak za spomladanski in jesenski izpitni rok.

4.3 Izpitne vsebine in cilji

Splošno maturo je mogoče opravljati iz predmetov jazz petje, jazz klavir, jazz kitara, jazz bobni, jazz kontrabas, jazz saksofon, jazz trobenta in jazz pozavna. Snov naj ustreza izvedbeni stopnji četrtega letnika v skladu z veljavnimi učnimi načrti.

Obvezne so te sestavine izpitnega nastopa:

- nastop z ansamblom – šest karakterno različnih skladb:
  medium swing, *fast swing*, balada, latinski ritem, *blues* in skladba s svobodno izbiro ritma (nepravilni ritem, *fusion*, *funk*). Ena od skladb mora biti od slovenskega skladatelja, (najmanj) ena skladba pa se izvaja na pamet;
- tehnični del: jazzovska etuda in transkripcija; vsaka v trajanju najmanj ene minute.

Naloge pri pisnem izpitu se bodo navezovale na izbor iz teh glasbenih del:

1.	Art Blakey Quintet	If I Had You, 1954
2.	Art Blakey Quintet	Once in a While, 1954
3.	Oscar Peterson & Lionel Hampton	Stardust, 1954
4.	Clifford Brown	Embraceable You, 1955
5.	Miles Davis	Four, 1956
6.	Horace Silver Quintet	Shoutin' Out, 1956
7.	The Jazz Messengers	Like Someone In Love
8.	Miles Davis	Tadd's Delight, 1956
9.	Cannonball Adderley	Jackleg, 1956
10.	Cannonball & Miles Davis	Autumn Leaves, 1958
11.	Gerry Mulligan	Line For Lyons, 1952
12.	J. J. Johnson & Kai Winding	Just for a Thrill, 1960

13.	Ike Quebec	Liebestraum, 1962
14.	Gerry Mulligan	Makin' Whopee, 1954
15.	Oscar Peterson & Milt Jackson Green	Dolphin Street, 1962
16.	Oscar Peterson Trio	I've Never Been In Love Before, 1961
17.	Jeremy Davenport	I Thought About You, 1998
18.	Woody Shaw	Katrina Ballerina, 1981
19.	John Abercrombie	In Your Own Sweet Way, 1979
20.	Diana Krall	East of the Sun, 1999
21.	Oscar Peterson & Milt Jackson	Reunion Blues, 1962

► Izbor glasbenih del

DPK SM za glasbo razpiše za zaključni letnik izbor glasbenih del z zgornjega seznama za pisni izpit – Izpitno polo C. Ta izbor se objavi pred začetkom šolskega leta, v skladu s *Koledarjem splošne mature*, na spletni strani Državnega izpitnega centra (www.ric.si).

4.4 Primeri nalog za pisni izpit

Prikazani so samo nekateri tipi nalog zaprtega, polodprtega in odprtega tipa. V Izpitni poli C pa se lahko poleg navedenih uporabljajo še drugi.

4.4.1 Naloga zaprtega tipa

► Naloga dopolnjevanja

Skladba, ki ste jo ravnokar slišali, je posebnega tipa, ima poseben značaj (karakter). Taka skladba se

v jazzu imenuje: _____.

(2 točki)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	2	◆ balada	

4.4.2 Naloga polodprtega tipa

► Naloga s kratkimi odgovori

Kateri inštrumenti sestavljajo kvartet, ki ga poslušate? Sprašujemo po zasedbi tega ansambla.

_____ _____

_____ _____

(4 točke)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	◆ baritonsaksofon	
	1	◆ pozavna (ventilpozavna)	
	1	◆ kontrabas	
	1	◆ bobni	
Skupaj	4		

4.4.3 Naloga odprtega tipa

Napišite *lead-sheet* te skladbe – do vključno prvega takta v srednjem delu. V notni sistem napišite melodijo; ker jo je treba zapisati brez variiranja, je nad notnim sistemom naveden njen ritmični zapis. Akordne simbole napišite nad melodijo, kakor je običajno. Drugi notni sistem je le v pomoč: če vam bo lažje, lahko vpišete tja tone, ki jih igra kontrabas, na 1. in 3. dobo.
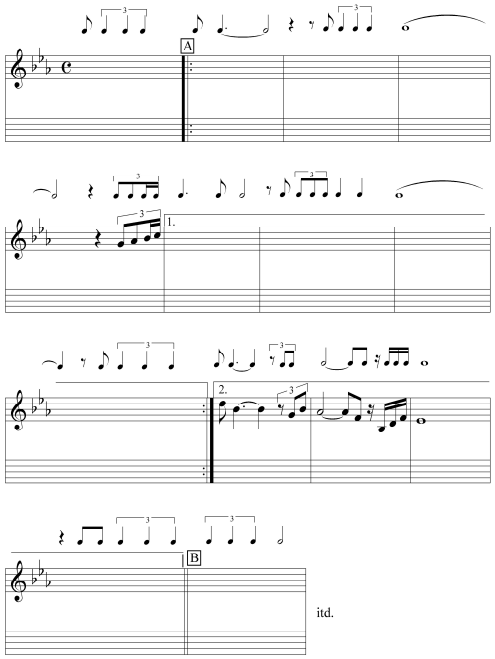
(40 točk)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	26	◆ Ocenjuje se melodični narek. Motiv ima šest tonov.	Število točk ustreza številu not.
	14	Pri akordih simbolih je potreben zapis štiriglasne funkcionalne oznake. Tonika, modulacija: II-V-I, modulacija in *indirect resolution*, kadenca II-V na toniko, *turnaround* s *passing-diminished*. Pred B-delom, modulacija II-V-I.	Zapis sedmih harmonskih enot, vsaka po 2 točki.
Skupaj	**40**		
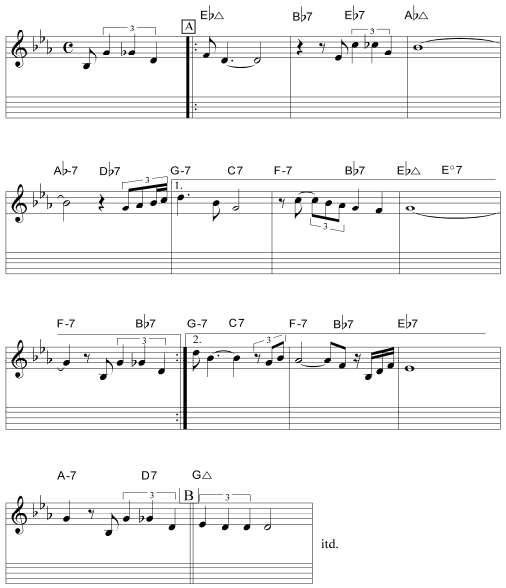
5 BALET

5.1 Izpitni cilji

Na izpitnem nastopu bodo kandidati prikazali:

- obvladovanje baletne tehnike;
- prostorsko orientacijo in motorično usklajenost;
- ritmičnost;
- sposobnost solističnega nastopa in/ali nastopa s soplesalcem;
- muzikalnost;
- umetniško vrednotenje (kritičnost) plesa;
- plesni izraz, ustvarjalnost in interpretacijo.

Pri pisnem izpitu – Izpitna pola D – pa bodo kandidati prikazali:

- razumevanje vpetosti plesno-glasbenih pojavov v čas in prostor;
- poznavanje plesnih oblik in slogovnih značilnosti;
- sposobnost analiziranja in zapisa avdiovizualnih primerov.

5.2 Zgradba in ocenjevanje izpita

5.2.1 Shema izpita

► Izpitni nastop – zunanji del izpita

Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje
do 60 minut	**80 %**	zunanje

► Pisni izpit – zunanji del izpita

Izpitna pola	Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje	Pripomočki	Priloga
D	75 minut	20 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik	DVD (za ves razred)
Skupaj	**75 minut**	**20 %**			

5.2.2 Tipi nalog in ocenjevanje

► Izpitni nastop

Obvezne sestavine	Merila	Ocenjevanje	Delež pri oceni izpitnega nastopa
Baletne vaje	A – tehnično obvladovanje telesa in elementov plesa	28 %	33,3 %
	B – natančnost in zanesljivost izvedbe	28 %	
	C – prikaz interpretacije in muzikalnosti	28 %	
	D – tehnična in plesna težavnost programa	16 %	
Klasična variacija	A – tehnično obvladovanje telesa in elementov plesa	28 %	33,3 %
	B – natančnost in zanesljivost izvedbe	28 %	
	C – prikaz interpretacije in muzikalnosti	28 %	
	D – tehnična in plesna težavnost programa	16 %	
Karakterni plesi ali sodobne plesne tehnike ali klasična podržka	A – tehnično obvladovanje telesa in elementov plesa	28 %	33,3 %
	B – natančnost in zanesljivost izvedbe	28 %	
	C – prikaz interpretacije in muzikalnosti	28 %	
	D – tehnična in plesna težavnost programa	16 %	

► Pisni izpit

Izpitna pola	Tip naloge	Število nalog	Ocenjevanje
D	Naloge zaprtega tipa	do 10	vsaka naloga do 6 točk
	Naloge polodprtega tipa	do 10	vsaka naloga do 6 točk
	Naloge odprtega tipa	do 6	vsaka naloga do 10 točk
Skupaj		**do 18**	**do 50 točk**

5.2.3 Merila ocenjevanja izpita in posameznih delov

► Deleži taksonomskih stopenj

Taksonomske stopnje	Izpitni nastop	Izpitna pola D
I. poznavanje	–	6,66 %
II. razumevanje	–	6,66 %
III. uporaba	80,00 %	6,66 %

Izpitni nastop v celoti predstavlja III. – najvišjo taksonomsko stopnjo.

Izpit splošne mature pri modulu balet je sestavljen iz izpitnega nastopa in pisnega izpita – Izpitne pole D.

► Izpitni nastop

Pri ocenjevanju izpitnega nastopa se upoštevajo ta merila:

A) Tehnično obvladovanje telesa in elementov plesa

Tehnični elementi: balance = aplomb – stabilnost; vrtenje, allegro (skoki), adagio, prsti: nekaj napak je mogoče zanemariti, če ne kvarijo splošnega vtisa sicer dobre izvedbe – nemogoče pa je pripisati visoko ali najvišjo oceno, če izvedbo kvari več napak ali če se vedno ponavlja ista napaka.

27 %–28 %	kandidat prikaže zelo dobro obvladovanje telesa in tehničnih elementov v vseh pogledih;
24 %–26 %	kandidat prikaže večinoma dobro obvladovanje telesa in tehničnih elementov v skoraj vseh pogledih;
20 %–23 %	kandidat prikaže v večini pogledov dobro obvladovanje telesa in tehničnih elementov;
17 %–19 %	kandidat ima nekaj slabosti v obvladovanju telesa in tehničnih elementov;
0 %–16 %	kandidat v mnogo pogledih ne obvlada dobro svojega telesa in tehničnih elementov.

B) Natančnost in zanesljivost izvedbe

Izvedba koreografije, slog, struktura, oblika in druge podrobnosti izvajalske prakse – kakor je primerno za posamezno plesno delo.

27 %–28 %	v bistvu popolnoma natančna izvedba z upoštevanjem vseh prvin klasičnega, karakternega in sodobnega plesa; kandidat prikaže odlično duševno in telesno vzdržljivost ter izvede ves program z veliko zbranostjo;
24 %–26 %	izvedba prvin klasičnega, karakternega in sodobnega plesa je večinoma natančna; kandidat prikaže zelo dobro duševno in telesno vzdržljivost, ki mu omogoča, da izvede program le z manjšimi spodrsljaji v zbranosti;
20 %–23 %	izvedba je natančna, toda z nekaj napakami oziroma spodrsljaji; kandidat prikaže dobro duševno in telesno vzdržljivost za izvedbo programa, vendar z nekaj spodrsljaji v zbranosti;
17 %–19 %	izvedba je manj natančna, z več napakami; kandidatova duševna in telesna vzdržljivost še zadostuje za izvedbo programa, vendar je pogosto zaznati pomanjkanje zbranosti;
0 %–16 %	izvedba je zelo nenatančna, z mnogimi netočnostmi; kandidat ne premore zadovoljive duševne in telesne vzdržljivosti, potrebne za izvedbo programa, zbranost je nezadostna.

C) Prikaz interpretacije in muzikalnosti

27 %–28 %	kandidat odlično interpretativno in muzikalno izvede ves program;
24 %–26 %	kandidat zelo dobro interpretativno in muzikalno izvede večino programa;
20 %–23 %	kandidat dobro interpretativno in muzikalno izvede program;
17 %–19 %	kandidatovi interpretacija in muzikalna izvedba programa sta omejeni;
0 %–16 %	kandidat premalo interpretativno in muzikalno izvede program.

D) Tehnična in plesna težavnost programa

14 %–16 %	izjemno težak plesni program, ki zahteva za uspešno izvedbo zelo veliko tehničnega znanja ter visoko razvito in celovito razumevanje plesa;
11 %–13 %	zelo težak plesni program, ki zahteva za uspešno izvedbo veliko tehničnega znanja ter razvito in celovito razumevanje plesa;

9 %–10 %	težak plesni program, ki zahteva za uspešno izvedbo dobro razvito tehniko in dobro razumevanje plesa;
7 %–8 %	manj težak plesni program, ki zahteva za uspešno izvedbo ustrezno razvito tehniko in primerno razumevanje plesa;
0 %–6 %	plesni program nižje težavnosti, ki zahteva dobro osnovno tehniko in osnovno razumevanje plesa.

Težavnost programa, ki je ovrednotena z 10 %, ustreza običajnim zahtevam izpitnega kataloga,13 % in 16 % pa je mogoče pripisati plesnim programom, ki te zahteve presegajo.

Skupno število točk

88 %–100 %	ustreza oceni odlično (5); najboljši nastopi; izvedba je muzikalna in prepričljiva, tehnika je zanesljiva v vseh plesnih slogih, predstavljenih v zahtevnem plesnem sporedu;
76 %–87 %	ustreza oceni prav dobro (4);
64 %–75 %	ustreza oceni dobro (3); vmesni kategoriji, ki predstavljata ustrezno nižje ravni dosežkov;
51 %–63 %	ustreza oceni zadostno (2); mejna kategorija: izvedba, ki je omejena v plesni tehniki in izraznosti, vendar je še zadosti dobra, da doseže minimalni standard za uspešno opravljen izpit;
0 %–50 %	ustreza oceni nezadostno (1); izvedbe, ki vsebujejo velike pomanjkljivosti v plesni tehniki in izraznosti ter ne dosežejo minimalnega standarda za uspešno opravljen izpit.

► Pisni izpit – Izpitna pola D

Kandidat pri pisnem izpitu prikaže znanje iz analize avdiovizualnega gradiva, koreografskega zapisa in znanja iz teorije plesa. V Izpitni poli D je do 18 nalog, ki so ocenjene z različnim številom točk glede na različno zahtevnost in taksonomsko stopnjo.

► Končna ocena

Končna ocena izpita pri splošni maturi je seštevek odstotnih točk izpitnega nastopa in Izpitne pole D. DK SM na predlog DPK SM za glasbo določi merila, kako se iz uspeha, izraženega v odstotnih točkah, določi uspeh na lestvici od nezadostno do odlično. Način pretvorbe odstotnih točk v ocene je enak za spomladanski in jesenski izpitni rok.

5.3 Izpitne vsebine in cilji

Snov naj ustreza izvedbeni stopnji četrtega letnika v skladu z veljavnimi učnimi načrti.

Na izpitnem nastopu ocenjujemo znanje treh glavnih predmetov: klasični balet, repertoar in karakterne plese oziroma sodobne plesne tehnike oziroma klasična podržka. Pri pisnem izpitu pa ocenjujemo znanje vseh strokovnih predmetov na srednji šoli – še stilni plesi in zgodovina plesa.

Naloge pri pisnem izpitu se bodo navezovale na izbor spodaj navedenih glasbenih del:

Adolphe Adam: Giselle

Peter Iljič Čajkovski: Labodje jezero

Peter Iljič Čajkovski: Trnuljčica

Peter Iljič Čajkovski: Hrestač

Ludwig Minkus: Don Kihot

Claude Debussy: Favnovo popoldne

Carl Maria von Weber: Spectre de la rose

Fran Lhotka: Vrag na vasi

Josip Ipavec: Možiček

Lucijan Marija Škerjanc: Mařenka

Blaž Arnič: Ples čarovnic

Vilko Ukmar: Lepa Vida

Alojz Srebotnjak: Trobenta in vrag

Janez Gregorc: Nori malar

Jani Golob: Krst pri Savici

► Izbor glasbenih del

DPK SM za glasbo razpiše za zaključni letnik izbor glasbenih del z zgornjega seznama za pisni izpit – Izpitno polo D. Ta izbor se objavi pred začetkom šolskega leta, v skladu s *Koledarjem splošne mature*, na spletni strani Državnega izpitnega centra (www.ric.si).

5.4 Primeri nalog za pisni izpit

Prikazani so samo nekateri tipi nalog zaprtega, polodprtega in odprtega tipa. V Izpitni poli D pa se lahko poleg navedenih uporabljajo še drugi.

5.4.1 Naloga zaprtega tipa

► Naloga izbirnega tipa

Na videoposnetku prepoznajte korake in označite pravilni odgovor:

____ pas de bourrée dessus-dessous

____ pas de bourrée ballottée

(1 točka)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
	1	✦ pas de bourrée dessus-dessous	

5.4.2 Naloga polodprtega tipa

► Naloga s kratkimi odgovori

Zapis etude ni v skladu z videoposnetkom. Prečrtajte napačni korak in na črto napišite pravega:

balancé, balancé, soutenu en tournant en dedans,
failli, grand assemblé battu, sissonne ouverte, pas de bourrée,
piqué I. arabesque, chassé, grand jeté éntrelacé,
coupé, tombé, coupé, assemblé, sissonne fermée, relevé.

_____

(2 točki)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
	1	◆ ~~grand jeté éntrelacé~~	
	1	◆ fouetté-sauté	
Skupaj	**2**		

5.4.3 Naloga odprtega tipa

► Naloga esejskega tipa

Opišite razvoj baleta v Rusiji v 19. stoletju.

(10 točk)

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
	1	◆ Na prehodu iz 18. v 19. stoletje se je začel vzpon ruskega baleta. Valberg je bil prvi pomembnejši koreograf, direktor Imperatorske šole, reorganiziral je tudi moskovsko šolo.	◆ zajeto bistvo	
	1	◆ Globoke sledi v ruskem baletu je zapustil Charles Louis Didelot, ki je na carjevo povabilo leta 1801 prišel v Sankt Petersburg in tam ostal do leta 1829.		Ime in priimek ali samo priimek 1 točka.
	1	◆ Didelot je reorganiziral baletno šolo in skoreografiral več kakor trideset baletov. Dvignil je priljubljenost baleta, podpiral pa je tudi nastope ruskih balerin. Spremenil je baletne kostume. Menil je, da mora biti ples balerine čustven in izrazen – velik pomen pri plesu imajo roke, moški pa morajo izvajati tehnično zahtevne korake, vendar tehnika ne sme biti sama sebi namen. Razvil je tehnično scensko plat baleta, ki pa mora služiti vsebini. V svojih zahtevah je bil nepopustljiv.	◆ zajeto bistvo	
	1	◆ Moskovskemu baletu se je 1812. leta pridružil Glušovski, ki je bil plesalec, nato koreograf, vodja baletne šole in glavni baletni mojster Bolšoj teatra. Vedno je govoril, da mora plesalec vaditi vsak dan in se ogrevati. Glušovski pa je imel manj ustvarjalne svobode in tudi manj sredstev kakor Didelot.	◆ zajeto bistvo	

	1	◆ Po Didelotovem odhodu je raven baleta začela padati. Postal je samo modna zabava. Balet sta prevzela dva nenadarjena baletna mojstra: Blache in Titus.	◆ zajeto bistvo	
	1	◆ Razcvet doživi balet v drugi polovici 19. stoletja, v Petipajevem in Ivanovem času.		Navedba obeh imen 1 točka.
	1	◆ Petipa izhaja iz znane baletne družine. Ni bil izjemno nadarjen plesalec, zato pa toliko boljši koreograf. Leta 1847 je prišel v Sankt Petersburg in tam ostal pol stoletja. Je avtor več kakor 50 baletov in utemeljitelj novega sloga – baletnega realizma. Združil je šarm in gracioznost francoske šole s tehniko italijanske šole in tradicijo ruskih plesalcev. Osrednja točka njegovih baletov je nedvomno balerina. Uveljavil je visoke tehnične zahteve za balerine, pa tudi plesalci so morali pokazati tehniko in moč. Sodeloval je s skladatelji pri nastajanju glasbe. Skoreografiral je veliko baletov, krona pa so trije baleti na glasbo Čajkovskega: Hrestač, Trnuljčica in Labodje jezero. V času svojega delovanja je ustvaril najboljši ansambel na svetu, razvil tehniko in slog akademskega baleta do stopnje, ki je še danes merilo kakovosti.	◆ zajeto bistvo	
	1	◆ Na prelomu stoletja so Petipaja nasledili mlajši koreografi, ki so želeli v balet vnesti spremembe – Fokin, Gorski …		Navedba vsaj enega Petipajevega naslednika 1 točka.
	1	◆ Glasba tedanjih baletov: Do Čajkovskega se skladatelji, razen izjemoma, niso ukvarjali z baletno glasbo. Glasbo za balet so sestavljali iz všečnih plesov iz raznih predstav. Glasbenike so imeli za obrtnike. Kljub temu so se nekateri skladatelji vendarle ukvarjali z baletno glasbo: Minkus je zložil okrog dvajset baletov, najuspešnejši pa je Don Kihot. Pugni je zložil okrog trideset baletov. Njegova glasba je melodična in jasna po obliki. Drigo je bil cenjen kot instrumentator in redaktor, ki je skrbel za glasbeno neoporečnost predstav, in izredno dober baletni dirigent. Šele Čajkovski, Glinka in Glazunov so dvignili baletno glasbo na umetniško raven.	◆ zajeto bistvo	
	1	Baleti Čajkovskega: ◆ Labodje jezero ◆ Hrestač ◆ Trnuljčica …		Navedba vsaj dveh baletov 1 točka.
Skupaj	**10**	Morebitni drugi podatki še 2 točki, vendar pri 16. nalogi največ 10 točk.		

6 KANDIDATI S POSEBNIMI POTREBAMI

Z Zakonom o maturi in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi akti je določeno, da kandidati opravljajo maturo pod enakimi pogoji. Kandidatom s posebnimi potrebami, ki so bili usmerjeni v izobraževalne programe z odločbo o usmeritvi, v utemeljenih primerih pa tudi drugim kandidatom (poškodba, bolezen), se lahko glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje prilagodi način opravljanja mature in način ocenjevanja znanja.[6]

Možne so te prilagoditve:

1. opravljanje mature v dveh delih, v dveh zaporednih izpitnih rokih;
2. podaljšanje časa opravljanja (tudi odmorov; mogočih je več krajših odmorov) in prekinitev izpita splošne mature po potrebi;
3. prilagojena oblika izpitnega gradiva (npr. Braillova pisava, povečava, zapis besedila na zgoščenki, zvočni zapis besedila na zgoščenki ...);
4. poseben prostor;
5. prilagojena delovna površina (dodatna osvetlitev, možnost dviga mize ...);
6. uporaba posebnih pripomočkov (računalnik, Braillov pisalni stroj, ustrezna pisala, folije za pozitivno risanje ...);
7. izpit s pomočnikom (npr. pomočnik bralec, pisar, tolmač v slovenski znakovni jezik, pomočnik za slepe in slabovidne);
8. uporaba računalnika za branje in/ali pisanje;
9. prirejen ustni izpit in izpit slušnega razumevanja (oprostitev, branje z ustnic, prevajanje v slovenski znakovni jezik);
10. prilagojeno ocenjevanje (npr. napake, ki so posledica kandidatove motnje, se ne upoštevajo; pri ocenjevanju zunanji ocenjevalci sodelujejo s strokovnjaki za komunikacijo s kandidati s posebnimi potrebami).

[6] Besedilo velja za vse predmete splošne mature in se smiselno uporablja pri posameznem izpitu splošne mature.

7 LITERATURA

Učbeniki in učna sredstva, ki jih je potrdil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, so zbrani v Katalogu učbenikov za srednjo šolo in objavljeni na spletni strani Zavoda Republike Slovenije za šolstvo www.zrss.si.

Dodatno lahko kandidati uporabljajo tudi:

Ewen, D., *Enciklopedija glasbenih umetnin*: I., II. knjiga, DZS, 1973

Honolka, K., *Svetovna zgodovina glasbe*, MK, 1983

Klemenčič, I., *Musica noster amor*, Založba Obzorja Maribor, 2000

Lebič, L., in Loparnik, B., *Uvod v glasbeno umetnost*, 1982

Mihelčič, P., *Teorija glasbe*, 1991

Neubauer, H., *Baletni besednjak*, Forma 7, 1999

Neubauer, H., *Gib skozi stoletja*, Forma 7, 1997

Neubauer, H., *Klasični balet I*, Forma 7, 1998

Neubauer, H., *Ples skozi stoletja*, Forma 7, 1998

Neubauer, H., *Razvoj baletne umetnosti v Sloveniji I*, Forma 7, 1997

Neubauer, H., *Razvoj baletne umetnosti v Sloveniji II*, Forma 7, 1999

Otrin, I., *Baletni koraki in izrazi*, Mariborska literarna družba, 2000

Otrin, I., *Razvoj plesa in baleta*, Debora, 1998

Rijavec, A., *Slovenska glasbena dela*, DZS, 1979

Sachs, C., *Svetovna zgodovina plesa*, Znanstveno in publicistično središče, 1997

Snoj, J. (ur.), *Zgodovina glasbe na Slovenskem*, Založba ZRC SAZU, 2012

Vaganova, A., *Osnove klasičnega plesa*, Debora, 1998

Vrhunc, L., *Oblikoslovje*, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2011